

KESKKONNAAMET

Piret Paiste
Saaremaa Vallavalitsus
piret.paiste@saaremaavald.ee

Teie 17.05.2023

Meie 22.05.2023 nr 7-9/23/10148-2

Vastus avaliku juurdepääsu rajamise osas

Olete pöördunud Keskkonnaameti poole küsimusega, kas üle Saaremaa vallas Tirbi külas Kõutsi maaüksusel (katastritunnus 59201:005:0531) asuva Kõutsi detailplaneeringuala on võimalik määrata avalik juurdepääs kallasrajale.

Kõutsi detailplaneeringuala asub osaliselt Kasti lahe hoiualal, ala jääb ka Natura 2000 alade võrgustikku Kasti lahe loodus- ja linnualana. Detailplaneeringualal asuvad kaitse-eesmärgiks seatud poollooduslike koosluste kadastikud (5130) ja rannaniidud (1630*) levikualad. Kaitsealuste liikide levikualasid Kõutsi maaüksusel registreeritud ei ole.

Hoiualadel tegutsemise osas lähtub Keskkonnaamet hoiuala kaitse-eesmärkideks nimetatud koosluste levikualast. LKS § 32 lg 2 sätestab, et hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine ja kahjustamine, mille kaitseks hoiuala moodustati ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi. Keskkonnaamet ei nõustu kaitstavatele kooslustele kavandatavate tegevustega, kui see tegevus võib kaitstavaid kooslusi kahjustada.

Kuna juurdepääs detailplaneeringualal asuvalt Laheküla-Tirbi teelt (tee nr 5920051) kallasrajani on suures ulatuses kaetud kaitse-eesmärgiks seatud kooslustega, mille kahjustamine LKS § 32 lg alusel on keelatud, siis ei ole juurdepääsu, mis eeldab ükskõik milliseid ehituslikke tegevusi (nt pinnase täitmine, teeraja katmine multšiga, laudtee püstitamine või muu selline tegevus, mis kooslusi kahjustab), rajamine nende levikualale lubatud.

Oma kirjas ei ole te täpsustanud avaliku juurdepääsu olemust (st. millisel kujul see soovitakse rajada) ja eesmärki, miks on juurdepääs vaja tagada just üle kõnealuse Kõutsi detailplaneeringuala. Puudub ka informatsioon, milline hakkab olema eelduslik inimkoormus kaitstavale alale (st kui suur ja missugune on avalik huvi just antud kohast kallasrajale pääseda). Samuti jääb Keskkonnaametile ebaselgeks, miks on vajalik Tirbi poolsaare avalik juurdepääs tagada just läbi Kõutsi detailplaneeringuala ja üle Kasti lahe hoiuala kaitse-eesmärgiks seatud kaitstavate koosluste levikuala, kui piirkonnas on selleks eeldatavasti võimalus ka väljaspool kaitstavaid alasid. Samuti võiks avalike juurdepääsude planeerimisel soovitatult eelistada juba olemasolevaid teid ja radu või selliseid teid ja radu, mis asuvad kallasrajale lähemal.

Äärmisel võimalusel, kui selleks ei ole piirkonnas muid võimalusi, on võimalik kaaluda ligipääsu kallasrajale üle kaitstavate koosluste loodusliku jalgraja näol, st. et mereni pääsemiseks harvendatakse kadastike levikualal puittaimestikku (raie on võimalik ainult

sellises ulatuses, et see tagab kaitstava elupaigatüübi säilimise ja seisundi paranemise). Muid täiendavaid tegevusi juurdepääsu rajamisega kaasneda ei tohi.

Keskkonnaameti hinnangul peab avaliku juurdepääsu rajamine üle kaitstavate koosluste ja seejuures asukohta, kus juurdepääsusid (teed ja rajad) pole varasemalt asunud, olema piisavalt põhjendatud. Seejuures peab see olema ka detailplaneeringulahenduses detailselt kirjeldatud ja asendiplaanile kantud. Alles seejärel saab Keskkonnaamet teha oma lõpliku otsuse.

Juhime tähelepanu, et kallasrajale avalike juurdepääsude kavandamine ja planeerimine on kohaliku omavalitsuse pädevuses ja vastavalt planeerimisseaduse § 75 lg 1 p-le 11 üldplaneeringu ülesanne. Saaremaa vallal on pooleli uue üldplaneeringu koostamine - kui antud piirkonnas ei ole varasemalt avalikke juurdepääsusid rajatud, siis tuleks seda eelistatult teha läbi koostatava üldplaneeringu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Meeli Kesküla
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Liis Sepp 5445 0933
liis.sepp@keskkonnaamet.ee